

Å komme over til land og områder hvor jordbruksdriften og jordbrukets sak ennå verdsettes og drives med tro og optimisme, virker på en måte velgjørende og stimulerende. Nedlegging eller — skal vi si — utsvelting og forkrøbling av skoler og forskningsanstalter, var øyensynlig ikke på tale. Man fikk heller et sterkt inntrykk av at utbygging og intensivering var bestemmende for framtid og utvikling.

HYTTER OG DO — TORV OG PLANTEDYR KING

Av Jens Roll-Hansen.

«I alle tilfelle må man sørge for å tømme beholderne slik at innholdet ikke renner ut i bekk eller brønn — og her må en være oppmerksom på at denne «vellingen» kan renne lange veier oppå fjell eller gjennom slepper i fjell.»

Sitatet er hentet fra artikkelen «Viktige hull i vår tilværelse» i Forbruker-rapporten nr. 8 for 1966. Det er avfallet fra kjemikalieklosettene som omtales.

e. Aukrust, «Bror min».

I eldre tid var det vanlig å bruke torvstrø i do. Denne suget til seg urin og hindret i en vesentlig grad sjenerende lukt (alt etter hvor meget torvstrø som ble brukt). I dag har kjemikalieklosettene fått en stor utbredelse der en ikke har vannklosett. Men «vellingen» fra disse klosettene kan, som Forbruker-rapporten påpeker, skaffe betydelige problemer.

Norske torvprodukter finnes i tette, hendige pakninger av forskjellige størrelser. (Fot. A. J.)

Ved å bruke torvstrø unngår en «velling» og problemene med denne. Videre blir det, — for den som har interesse av å plante inn noe mer kravfulle planter ved hytta, — et verdifullt materiale til å blande direkte i jorden eller til å legge i kompost.

Når det mange steder ble slutt med å bruke torvstrø i do, var årsaken blant annet å finne i de åpne ballene som søler til med strø under transport og lagring. Disse ballene er greie nok når en kjører et helt billass direkte frem til gartneri eller hage, men egner seg dårlig for omsetning i mindre parti.

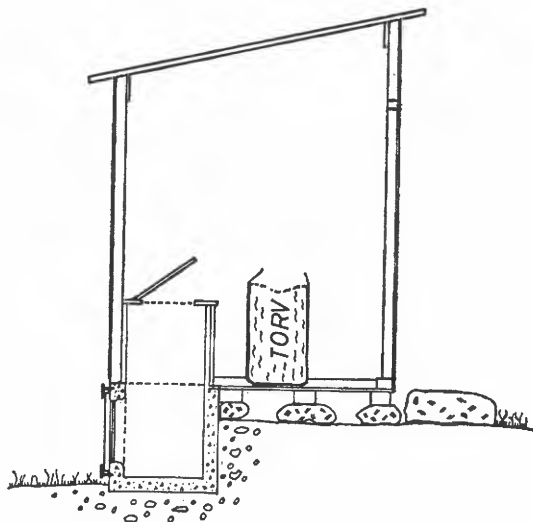
Nå er imidlertid denne mangelen avhjulpet idet det fins i handelen torvstrø som er passelig revet og pakket i papir eller plast. Og en slik balle egner seg utmerket til å stå ved siden av de «viktige hullene». Med en planteskje eller hermetikkboks skrapes lett løs det som trengs for å fylle på etter hvert.

Når en bruker torvstrø, synes det å være vel så greit å mure eller støpe en tett dokum istedenfor å bruke bøttesystemet som krever oftere tømning.

Torvpakningene bør være for hånden ved «hullet», slik at nødvendig overdryssing lettvis kan foretas. (Fot. A. J.)

Avfallet fra do hvor det er nyttet torv, er et allsidig gjødsel- og jordforbedrings-produkt, men det kan være noe surt for de fleste planteslag. Når avfallet blandes i jorden eller legges i kompost, kan det derfor tilrås å tilføre kalkingsmiddel, f.eks. 1—1½ kg kalkdolo-

Skisse av utedo med støpt kum. Luken for tømning lages av impregnerte materialer. (Tegn. E.W.)

mitt for hver balle torvstrø som er brukt (eller 1—1½ kg kalksteinsmel eller rikelig med skjellsand). Det tenkes her på de største ballene (som det selvsagt lønner seg å kjøpe). En kan da rekne at de største pakningene inneholder 1/3 m³ løst strø.

Hvis man har en høvelig stor kum, kan tømningen foretas før ny sesong, og da skulle innholdet ved kalking og bruk av torvstrø være omdannet til en lite generende og nyttig masse.

Spørsmål til den enkelte hytteeier: Hvorfor ikke torvstrø i do?

Denne tankevekkende artikkel fra forsøksleder Jens Roll-Hansen er vel verd vår største oppmerksomhet. Forsøksleder Roll-Hansen hadde allerede i 1967 en artikkel i Meddelelser fra Det norske myrselskap om samme spørsmål. Artikkelen ble den gang spredt i et stort antall særtrykk. Det har imidlertid vist seg å være stor interesse for saken, særlig blant folk med spesiell interesse for naturvern.

Vi finner derfor at det på nytt er av betydning å sende ut denne påminnelse om skjønnsom behandling av naturen. Videre gir Roll-Hansen et særdeles godt råd til en fornuftig løsning av et viktig spørsmål. Ved å følge hans anvisning vil vi ta vare på — og bygge opp våre ressurser.

Red.

PROFESSOR DR. HUGO OSVALD

Den internasjonalt kjente svenske myrforsker, professor dr. *Hugo Osvald* er død, 78 år gammel.

Hugo Osvald var utdannet ved Uppsala Universitet, hvor han tok den filosofiske doktorgrad i 1923, og hvor han ble kalt til dosent i plantegeografi samme år. I 1933 ble han utnevnt til professor i plantekultur (væxtodlingslära) ved Lantbrukshögskolan i Ultuna, en stilling han opprettholdt til oppnådd aldersgrense i 1959.

Men professor Osvald var ikke bare en fremtredende og inspirerende forsker på det teoretisk-vitenskapelige plan. Hans interesser var vidtspennende, og hans arbeidskraft nærmest ubegrenset. Også på det praktisk-vitenskapelige plan gjorde han en betydelig innsats innen svensk næringsliv. Vi nevner bl.a. at dr. Osvald i 1920—24 var avdelingsleder i det daværende Svenska Lantbrukssällskapet, det senere Svenska Lantbruksförbundet. I 1925 ble han konstituert som leder, dvs. föreståndare, av Svenska Mosskulturföreningen, hvor han fungerte til 1928. Ved siden av hadde han en rekke tillitsverv og sakyndighetsoppdrag innen jordbruksnemnder og botanisk — kjemiske institusjoner og liknende organisasjoner. Han var dessuten riksdagsmann i periodene fra 1949 til 1963.

I Det norske myrselskap vil professor Osvald først og fremst minnes som myrforsker, organisasjonsmann og forfatter av grunnleggende praktisk-vitenskapelige publikasjoner og tallrike meldinger innen